

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 28.11.2016
JOIN(2016) 51 final

ANNEX 1

BILAG

til

Fælles forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse af rammeaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Australien på den anden side

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 5. juli 2016
(OR. en)

9776/16

**Interinstitutionel sag:
2016/0113 (NLE)**

COASI 110

ASIE 41

AUS 3

WTO 151

COCON 14

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: Rameaftale mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Australien på den anden side

RAMMEAFTALE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DENS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG AUSTRALIEN PÅ DEN ANDEN SIDE

DEN EUROPÆISKE UNION, i det følgende benævnt "Unionen",

og

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN KROATIEN,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

UNGARN,

REPUBLIKKEN MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRIANNIEN OG NORDIRLAND,

som er medlemsstater i Den Europæiske Union, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

på den ene side, og

AUSTRALIEN

på den anden side,

i det følgende benævnt "parterne",

SOM ERKENDER, at de deler fælles værdier, og at tætte historiske, politiske, økonomiske og kulturelle bånd knytter dem sammen,

SOM GLÆDER SIG over fremskridtene i udviklingen af deres langvarige og gensidigt fordelagtige forbindelser som følge af vedtagelsen af fælleserklæringen af 26. juni 1997 om forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Australien og gennemførelsen af samarbejdsdagsordenen fra 2003,

SOM ANERKENDER det styrkede engagement og samarbejde mellem Australien og Unionen siden udformningen af partnerskabsrammen mellem EU og Australien, der blev vedtaget den 29. oktober 2008,

SOM BEKRÆFTER, at de tilslutter sig formålet med og principperne i De Forenede Nationers charter ("FN's charter") og styrkelsen af De Forenede Nationers ("FN's") rolle,

SOM BEKRÆFTER, at de tilslutter sig de demokratiske principper og menneskerettighederne som omhandlet i verdenserklæringen om menneskerettighederne og andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter samt retsstatsprincippet og princippet om god regeringsførelse,

SOM UNDERSTREGER omfanget af deres forbindelser og betydningen af at skabe en sammenhængende ramme for at fremme udviklingen af disse forbindelser,

SOM GIVER UDTRYK FOR deres fælles vilje til at udbygge deres forbindelser i form af et styrket partnerskab,

SOM BEKRÆFTER deres ønske om at intensivere og udvikle deres politiske dialog og samarbejde,

SOM ER FAST BESLUTTET PÅ at konsolidere, udbygge og diversificere samarbejdet på områder af fælles interesse på det bilaterale, regionale og globale plan til gensidig fordel,

SOM GIVER UDTRYK FOR deres engagement for at skabe et klima, der fører til større bilateral handel og flere bilaterale investeringer,

SOM BEKRÆFTER behovet for øget samarbejde på området retfærdighed, frihed og sikkerhed,

SOM ANERKENDER de gensidige fordele ved et øget samarbejde på områderne uddannelse, kultur, forskning og innovation,

SOM GIVER UDTRYK FOR deres ønske om at fremme en bæredygtig udvikling i dens økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner,

SOM BYGGER VIDERE på de aftaler, der er indgået mellem Unionen og Australien, navnlig vedrørende videnskab, luftfart, vin, sikkerheden ved klassificerede informationer, procedurer for overensstemmelsesvurdering for industriprodukter og udveksling af oplysninger om flypassagerer,

SOM BEMÆRKER, at hvis parterne inden for rammerne af denne aftale beslutter at indgå særlige aftaler på området frihed, sikkerhed og retfærdighed, som skal indgås af Unionen, jf. tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, er bestemmelserne i sådanne fremtidige aftaler ikke bindende for Det Forenede Kongerige og/eller Irland, medmindre Unionen samtidigt med Det Forenede Kongerige og/eller Irland, hvad angår disse tidligere bilaterale forbindelser, giver Australien meddelelse om, at Det Forenede Kongerige og/eller Irland er blevet bundet af sådanne aftaler som en del af Unionen, jf. protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. På samme måde vil eventuelle senere EU-interne foranstaltninger, som måtte blive vedtaget i henhold til ovennævnte afsnit V, til gennemførelse af denne aftale, ikke være bindende for Det Forenede Kongerige og/eller Irland, medmindre de har meddelt, at de ønsker at deltage eller at acceptere de pågældende foranstaltninger i overensstemmelse med protokol nr. 21. Parterne bemærker endvidere, at sådanne fremtidige aftaler eller sådanne senere EU-interne foranstaltninger vil falde ind under protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til de nævnte traktater,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

FORMÅL MED OG GRUNDLAG FOR AFTALEN

ARTIKEL 1

Aftalens formål

1. Formålet med denne aftale er at:

- a) styrke partnerskabet mellem parterne
- b) skabe en ramme for at lette og fremme samarbejdet på tværs af en lang række områder af gensidig interesse, og
- c) øge samarbejdet for at finde løsninger på regionale og globale udfordringer.

2. I den forbindelse bekræfter parterne deres tilsagn til at intensivere den politiske dialog på højt plan og bekræfter de fælles værdier og principper, der understøtter deres bilaterale forbindelser og udgør grundlaget for samarbejde.

ARTIKEL 2

Grundlaget for samarbejdet

1. Parterne er enige om at styrke deres strategiske forbindelser og intensivere samarbejdet på bilateralt, regionalt og globalt plan på grundlag af fælles værdier og interesser.
2. Parterne bekræfter deres tilslutning til de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet. Overholdelsen af de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder som nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettigheder, der kommer til udtryk i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, af andre relevante internationale retsforskrifter på menneskerettighedsområdet, som parterne har ratificeret eller tiltrådt, og af retsstatsprincippet danner grundlaget for parternes nationale og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.
3. Parterne bekræfter deres stærke støtte til FN's charter og de fælles værdier, der er omhandlet heri.
4. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at fremme en bæredygtig udvikling og økonomisk vækst, som bidrager til at nå de internationalt aftalte udviklingsmål og at samarbejde om globale miljøudfordringer, herunder klimaændringer.
5. Parterne understreger på grundlag af denne aftale deres fælles tilslutning til, at deres bilaterale forbindelser er af omfattende art, og til at bevare den overordnede sammenhæng i den henseende.

6. Gennemførelsen af denne aftale er baseret på principperne om dialog, gensidig respekt, et ligeværdigt partnerskab, konsensus og overholdelse af folkeretten.

AFSNIT II

POLITISK DIALOG OG SAMARBEJDE OM UDENRIGSPOLITISKE OG SIKKERHEDSMÆSSIGE ANLIGGENDER

ARTIKEL 3

Politisk dialog

1. Parterne er enige om at øge deres regelmæssige politiske dialog.
2. Formålet med den politiske dialog er at:
 - a) fremme udviklingen af de bilaterale forbindelser, og
 - b) styrke parternes fælles strategier og indkredse områder, hvor de kan samarbejde om regionale og globale udfordringer og spørgsmål.
3. Dialogen mellem parterne har navnlig følgende former:
 - a) konsultationer, møder og besøg på stats- og regeringschefplan, som skal gennemføres regelmæssigt, når parterne finder det nødvendigt

- b) konsultationer, møder og besøg på ministerplan, herunder konsultationer på udenrigsministerplan, og ministermøder om handel og andre spørgsmål, som parterne måtte beslutte, som skal finde sted ved de lejligheder og de steder, som parterne måtte beslutte
- c) regelmæssige møder mellem højtstående embedsmænd, som afholdes, når det er hensigtsmæssigt, om bilaterale spørgsmål, udenrigspolitik, international sikkerhed, bekæmpelse af terrorisme, handel, udviklingssamarbejde, klimaændringer og andre spørgsmål, som parterne måtte beslutte
- d) sektordialoger om emner af fælles interesse, og
- e) udveksling af delegationer og andre kontakter mellem Australiens parlament og Europa-Parlamentet.

ARTIKEL 4

Engagement i de demokratiske principper, menneskerettighederne og retsstatsprincippet

Parterne er enige om:

- a) at fremme de vigtigste principper vedrørende de demokratiske værdier, menneskerettighederne og retsstatsprincippet, herunder i multilaterale fora
- b) når det er hensigtsmæssigt, i praksis at samarbejde om og koordinere bestræbelserne for at fremme de demokratiske værdier, menneskerettighederne og retsstatsprincippet, herunder med tredjelande

- c) fremme deltagelsen i hinandens bestræbelser for at fremme demokratiet, herunder gennem ordninger for at lette deltagelsen i valgobservationsmissioner.

ARTIKEL 5

Krisehåndtering

1. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at samarbejde om at fremme international fred og sikkerhed.
2. Med henblik herpå undersøger de mulighederne for at koordinere krisehåndteringsaktiviteterne, herunder mulighederne for at samarbejde om krisehåndteringsoperationer.
3. Parterne arbejder for at gennemføre aftalen mellem Den Europæiske Union og Australien om rammerne for Australiens deltagelse i Den Europæiske Unions krisehåndteringsoperationer.

ARTIKEL 6

Bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben

1. Parterne finder, at spredning af masseødelæggelsesvåben ("WMD") og deres fremføringsmidler, både til statslige og ikkestatslige aktører, udgør en af de alvorligste trusler mod international stabilitet og sikkerhed.

2. Parterne er enige om at samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af WMD og deres fremføringsmidler ved på nationalt plan fuldt ud at overholde og opfylde deres eksisterende forpligtelser i henhold til internationale nedrustnings- og ikke-spredningstraktater og -aftaler og andre relevante internationale aftaler, som parterne har ratificeret eller tiltrådt. Parterne er enige om, at denne bestemmelse er et væsentligt element i denne aftale.

3. Parterne er desuden enige om at samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af WMD og deres fremføringsmidler ved:

- a) når det er hensigtsmæssigt, at tage skridt til at undertegne, ratificere eller tiltræde og til fulde gennemføre alle andre relevante internationale instrumenter og fremme sådanne instrumenter
- b) at opretholde en effektiv ordning for national eksportkontrol, hvorved eksport og transit af varer med relation til WMD kan kontrolleres, herunder kontrol med, at teknologi med dobbelt anvendelsesformål ikke anvendes til fremstilling af WMD, og som omfatter effektive sanktioner for omgåelse af eksportkontrollen
- c) at fremme gennemførelsen af alle relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd
- d) at samarbejde i multilaterale fora og eksportkontrolordninger for at fremme ikke-spredningen af WMD
- e) at samarbejde og koordinere outreachaktiviteter vedrørende den kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare sikkerhed, sikkerhed og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben samt sanktioner, og
- f) at udveksle relevante oplysninger om de foranstaltninger, der er truffet i medfør af denne artikel, når det er hensigtsmæssigt, og i overensstemmelse med deres respektive beføjelser.

4. Parterne er enige om løbende at have en politisk dialog, som skal ledsage og underbygge disse forhold.

ARTIKEL 7

Håndvåben og lette våben samt andre konventionelle våben

1. Parterne erkender, at ulovlig fremstilling, overførsel og omsætning af håndvåben og lette våben ("SALW") samt ammunition hertil og overdreven akkumulering, dårlig forvaltning, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning heraf fortsat udgør en alvorlig trussel for fred og sikkerhed i verden.

2. Parterne er enige om i overensstemmelse med deres kompetencer og FN's Sikkerhedsråds resolutioner at overholde og fuldt ud opfylde deres respektive forpligtelser til inden for rammerne af de eksisterende internationale aftaler, som Australien og enten Unionen og/eller medlemsstaterne har ratificeret eller tiltrådt, at bekæmpe ulovlig handel med SALW og ammunition hertil.

3. Parterne anerkender betydningen af nationale kontrolsystemer for overførsel af konventionelle våben i overensstemmelse med eksisterende internationale standarder. Parterne anerkender betydningen af at foretage sådanne kontroller på en ansvarlig måde som et bidrag til international og regional fred, sikkerhed og stabilitet og til begrænsning af menneskelig lidelse samt til forebyggelse af omdirigering af konventionelle våben.

4. Parterne forpligter sig i den henseende til fuldt ud at gennemføre våbenhandelstraktaten og samarbejde med hinanden inden for rammerne af traktaten, herunder om at fremme universalisering og fuldstændig gennemførelse af traktaten i alle FN's medlemsstater.

5. Parterne forpligter sig til at samarbejde og sikre koordinering, komplementaritet og synergi i deres indsats for at takle ulovlig handel med SALW og ammunition hertil på globalt, regionalt, subregionalt og nationalt plan for at sikre en effektiv gennemførelse af de våbenembargoer, som FN's Sikkerhedsråd har besluttet i overensstemmelse med FN's charter.

ARTIKEL 8

Alvorlige forbrydelser af international betydning og Den Internationale Straffedomstol

1. Parterne bekræfter, at de mest alvorlige forbrydelser, der berører det internationale samfund som helhed, ikke må forblive ustraffede, og at de bør retsforfølges ved at træffe foranstaltninger på nationalt eller internationalt plan, herunder via Den Internationale Straffedomstol.

2. Parterne er enige om at samarbejde om at fremme Romstatuttens mål og med henblik herpå er de enige om følgende:

a) fortsat at tage skridt til at gennemføre Romstatutten og overveje at ratificere og gennemføre tilknyttede instrumenter (såsom aftalen om privilegier og immuniteter for Den Internationale Straffedomstol)

- b) fortsat at fremme universel tiltrædelse af Romstatutten, herunder ved at udveksle erfaringer med andre stater om vedtagelsen af de foranstaltninger, der er nødvendige for at ratificere og gennemføre Romstatutten , og

- c) at beskytte Romstatuttens integritet ved at beskytte dens vigtigste principper, herunder ved at afholde sig fra at indgå ikkeudleveringsaftaler (også kendt som "artikel 98-aftaler") med tredjelande og opfordre andre til heller ikke at gøre det.

ARTIKEL 9

Samarbejde om bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter betydningen af at forebygge og bekæmpe terrorisme under fuld overholdelse af retsstatsprincippet og menneskerettighederne og i overensstemmelse med gældende folkeret, herunder FN's charter, internationale konventioner til bekæmpelse af terrorisme, relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, flygtningeret og humanitær folkeret.

2. Inden for disse rammer og under hensyn til FN's globale strategi for bekæmpelse af terrorisme, der er indeholdt i FN's Generalforsamlings resolution 60/288 af 8. september 2006 og vurderingerne af dens gennemførelse, er parterne enige om at samarbejde om at forebygge og bekæmpe terrorisme, navnlig ved:
 - a) at udveksle oplysninger om terroristgrupper og deres støttenetværk i overensstemmelse med folkeretten og national ret

- b) at udveksle synspunkter om midler og metoder til at bekæmpe terrorisme, herunder på tekniske områder og inden for uddannelse, og udveksling af erfaringer med forebyggelse af terrorisme
- c) at indkredse områder for fremtidigt samarbejde, herunder forebyggelse af rekruttering til at begå terrorhandlinger og radikalisering samt bekæmpelse af finansiering af terrorisme samt gennem partnerskaber med tredjelande
- d) når det er muligt og hensigtsmæssigt, at støtte regionale initiativer med henblik på samarbejde om retshåndhævelse for at bekæmpe terrorisme under fuld overholdelse af menneskerettighederne og retsstatsprincippet
- e) at samarbejde om at uddybe den internationale konsensus om bekæmpelse af terrorisme og den normative ramme herfor og bestræbelser for at opnå enighed om den generelle konvention om bekæmpelse af international terrorisme
- f) at fremme samarbejdet mellem FN's medlemsstater med henblik på effektivt at gennemføre FN's globale strategi til bekæmpelse af terrorisme ved hjælp af alle egnede midler, og
- g) at udveksle bedste praksis med hensyn til beskyttelse af menneskerettighederne i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme.

3. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at arbejde sammen om, når det er hensigtsmæssigt, at yde bistand til opbygning af kapacitet til at bekæmpe terrorisme i andre stater, som har brug for ressourcer og ekspertise for at forebygge og reagere på terrorhandlinger.

4. Parterne er enige om at fortsætte det tætte samarbejde inden for rammerne af Det Globale Forum for Terrorbekæmpelse og dets arbejdsgrupper.

5. Parterne er enige om at opretholde en regelmæssig dialog på embedsmandsplan om bekæmpelse af terrorisme.

ARTIKEL 10

Samarbejde i regionale og internationale organisationer

Parterne forpligter sig til at samarbejde ved at udveksle synspunkter, og, når det hensigtsmæssigt, at koordinere deres holdninger i internationale og regionale organisationer og fora, herunder FN og dets specialiserede organer, Verdenshandelsorganisationen ("WTO"), G20-landene ("G20"), Rådet for Finansiell Stabilitet ("FSB"), Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling ("OECD"), Verdensbankgruppen og regionale udviklingsbanker, Asien-Europa-mødet ("ASEM"), Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa ("OSCE"), ASEAN Regional Forum ("ARF"), Stillehavsøernes Forum ("PIF") og Secretariat of the Pacific Community.

ARTIKEL 11

International sikkerhed og cyberspace

Parterne erkender betydningen af samarbejde og udveksling af synspunkter på området international sikkerhed og cyberspace, herunder om adfærdsnormer og anvendelse af eksisterende folkeret i cyberspace, udvikling af tillidsskabende foranstaltninger og kapacitetsopbygning.

AFSNIT III

SAMARBEJDE OM GLOBAL UDVIKLING OG HUMANITÆR BISTAND

ARTIKEL 12

Udvikling

1. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at bidrage til en bæredygtig økonomisk vækst og fattigdomsbekæmpelse, styrke samarbejdet om international udvikling og fremme effektiviteten i forbindelse med bistanden og udviklingsaktiviteterne på landeplan.

2. Parterne anerkender værdien af at arbejde sammen for at sikre, at aktiviteter på udviklingsområdet har større virkning, rækkevidde og indflydelse.

3. Med henblik herpå er parterne enige om:
 - a) regelmæssigt at have en politisk dialog om udviklingssamarbejde

 - b) at udveksle synspunkter og, når det er hensigtsmæssigt, at koordinere holdningerne til udviklingsspørgsmål i regionale og internationale fora for at fremme en inklusiv og bæredygtig vækst med henblik på menneskelig udvikling

- c) at udveksle oplysninger om deres respektive udviklingsprogrammer og, når det er hensigtsmæssigt, at koordinere deres engagement i det enkelte land for at øge deres bidrag til en holdbar økonomisk vækst og fattigdomsbekæmpelse ved at fremme synergien mellem deres respektive programmer, forbedre arbejdsfordelingen og øge effektiviteten i marken, og
- d) at forpligte sig til delegeret bistandssamarbejde på hinandens vegne, når det er hensigtsmæssigt, på grundlag af ordninger, som parterne gensidigt aftaler.

ARTIKEL 13

Humanitær bistand

Parterne bekræfter deres fælles forpligtelse til at yde humanitær bistand og bestræber sig på at yde en koordineret indsats, når det er hensigtsmæssigt.

AFSNIT IV

SAMARBEJDE OM ØKONOMISKE OG HANDELSMÆSSIGE ANLIGGENDER

ARTIKEL 14

Dialog om økonomisk politik

Parterne er enige om at opretholde dialogen mellem deres myndigheder og at fremme udvekslingen af oplysninger om og erfaringer med deres respektive makroøkonomiske politikker og tendenser, herunder udvekslingen af oplysninger om koordineringen af økonomiske politikker i forbindelse med regionalt økonomisk samarbejde og integration.

ARTIKEL 15

Dialog og samarbejde om handel og investeringer

1. Parterne forpligter sig til at samarbejde om at sikre betingelserne for og fremme en øget samhandel og flere investeringer mellem dem.
2. Parterne forpligter sig til at indlede en dialog på højt plan og samarbejde på alle handels- og investeringsrelaterede områder for at lette de bilaterale handels- og investeringsstrømme, forebygge og fjerne ikketoldrelaterede hindringer for handel og investeringer, forbedre gennemsigtigheden og fremme det multilaterale handelssystem.

3. Dialogen om handel og investeringer skal omfatte:

- a) en årlig handelspolitisk dialog på højtstående embedsmandsplan, der suppleres af ministermøder om handel, når parterne måtte beslutte dette
- b) dialoger om landbrugshandel og -markedsføring og sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender, og
- c) andre sektorspecifikke udvekslinger, når parterne måtte beslutte dette.

4. Parterne holder hinanden informeret og udveksler synspunkter om udviklingen, hvad angår bilateral og international handel, bilaterale og internationale investeringer og investeringsrelaterede aspekter af hinandens politikker, herunder lovgivningsmæssige spørgsmål, der kan påvirke den bilaterale samhandel og de bilaterale investeringer.

5. Parterne udveksler oplysninger om deres politiske strategier, hvad angår frihandelsaftaler og dagsordener i forbindelse med frihandelsaftaler. Aftalen hverken kræver eller forhindrer forhandlinger eller indgåelse af en frihandelsaftale mellem parterne fremover, der supplerer eller udvider de økonomiske bestemmelser i denne aftale.

6. Parterne anerkender værdien af liberalisering af handlen som en drivkraft for den globale økonomiske vækst og betydningen af at forfølge dette mål via et regelbaseret multilateralt handelssystem, og de bekræfter deres forpligtelse til at arbejde sammen inden for WTO for yderligere at fremme liberaliseringen af handlen.

ARTIKEL 16

Investeringer

Parterne fremmer et attraktivt og stabilt miljø for tovejsinvesteringer gennem dialog med henblik på at:

- a) øge deres gensidige forståelse og samarbejde om investeringsspørgsmål
- b) udnytte de mekanismer, der letter investeringsstrømmene, og
- c) fremme stabile, gennemsigtige, ikkediskriminerende og åbne regler for investorer, uden at dette berører parternes forpligtelser i medfør af præferentielle handelsaftaler og andre internationale forpligtelser.

ARTIKEL 17

Offentlige udbud

1. Parterne bekræfter, at de går ind for åbne og gennemsigtige rammer for offentlige udbud, som i overensstemmelse med deres forpligtelser fremmer nytteværdien af penge, konkurrencedygtige markeder og ikkediskriminerende købspraksis for derved at øge samhandlen mellem parterne.

2. Parterne er enige om yderligere at øge deres konsultationer, samarbejde og udveksling af erfaringer og bedste praksis inden for offentlige udbud i forbindelse med spørgsmål af gensidig interesse, herunder deres respektive lovgivningsmæssige rammer.

3. Parterne er enige om at undersøge, hvordan adgangen til hinandens markeder for offentlige udbud yderligere kan fremmes, og at udveksle synspunkter om foranstaltninger og praksis, der negativt kan påvirke samhandlen mellem dem i forbindelse med offentlige udbud.

ARTIKEL 18

Tekniske handelshindringer

1. Parterne er enige om, at større kompatibilitet mellem deres standarder, tekniske forskrifter og procedurer for overensstemmelsesvurdering udgør et vigtigt element for at lette samhandlen.

2. Parterne erkender, at de gensidigt har interesse i at mindske de tekniske handelsbarrierer og med henblik herpå at samarbejde inden for rammerne af WTO-aftalen om tekniske handelshindringer og via aftalen om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering, -certificering og -mærkning mellem Det Europæiske Fællesskab og Australien.

ARTIKEL 19

Sundhed, plantesundhed og dyrevelfærd

1. Parterne er enige om at styrke samarbejdet om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige spørgsmål for at beskytte menneskers og dyrs liv og sundhed og beskytte planter på parternes område, idet de noterer sig deres rettigheder og forpligtelser i medfør af WTO-aftalen om anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger ("SPS-aftalen").

2. Inden for rammerne af SPS-aftalen og de relevante internationale standarder i Codex Alimentarius, den internationale plantebeskyttelseskonvention ("IPPC") og Verdensorganisationen for Dyresundhed ("OIE") udveksler parterne oplysninger for at øge den gensidige forståelse af hinandens respektive SPS-foranstaltninger og lette samhandlen mellem parterne ved:
 - a) regelmæssigt at mødes i passende fora, som parterne måtte beslutte, for at udveksle synspunkter om SPS og lovgivning vedrørende dyrevelfærd, gennemførelses-, tilsyns- og certificeringssystemer og overvågningsprocedurer samt løse problemer, der opstår som følge af anvendelsen af SPS-foranstaltninger

 - b) at arbejde for at anvende importkrav på hele den eksporterende parts område, herunder anvendelse af principper for regionalisering

- c) i overensstemmelse med SPS-aftalen:
- i) at anerkende skadegørrerfrie og sygdomsfrie områder og områder med lav forekomst af skadegørere eller sygdom
 - ii) at foretage kontrol af alle eller dele af den eksporterende parts myndigheders tilsyns- og certificeringssystem
- d) at udveksle oplysninger om SPS og dyrevelfærdsspørgsmål, som påvirker eller kan påvirke samhandlen mellem parterne såsom nødforanstaltninger, nye sygdomme og skadegørere og ny tilgængelig videnskabelig dokumentation.
3. Parterne er enige om at samarbejde og udveksle oplysninger om dyrevelfærdsspørgsmål.
4. Parterne samarbejder også om SPS og dyrevelfærdsspørgsmål inden for rammerne af relevante multilaterale rammer, herunder WTO, Codex Alimentarius-Kommissionen, IPPC og OIE.

ARTIKEL 20

Told

Parterne samarbejder på toldområdet på bilateral og multilateral basis afhængigt af deres respektive lovgivning. Med henblik herpå enes de navnlig om at udveksle erfaringer og undersøge mulighederne for at forenkle toldprocedurerne, sikre gennemsigtighed og øge samarbejdet på områder såsom handelslettelser, sikkerhed i forbindelse med international handel og bekæmpelse af toldsvig.

ARTIKEL 21

Intellektuelle ejendomsrettigheder

1. Parterne bekræfter betydningen af deres rettigheder og forpligtelser i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder ophavsret og relaterede rettigheder, varemærker, geografiske betegnelser, industrielt design, plantesortsrettigheder og patenter og håndhævelsen heraf i overensstemmelse med de højeste internationale standarder, som parterne hver især har tilsluttet sig.
2. Parterne er enige om at udveksle oplysninger om og erfaringer med spørgsmål vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder i forbindelse med administration, beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder gennem passende former for samarbejde.

ARTIKEL 22

Konkurrencepolitik

Parterne fremmer konkurrencen inden for økonomiske aktiviteter ved at håndhæve deres respektive love og administrative bestemmelser på konkurrenceområdet. Parterne er enige om at udveksle oplysninger om konkurrencepolitik og tilknyttede spørgsmål og at øge samarbejdet mellem deres konkurrencemyndigheder.

ARTIKEL 23

Tjenesteydelser

Parterne indleder en omfattende dialog med henblik på at fremme den bilaterale handel med tjenesteydelser og udveksle oplysninger om deres respektive lovgivningsmæssige rammer.

ARTIKEL 24

Finansielle tjenesteydelser

Hvad angår finansielle tjenesteydelser, er parterne enige om fortsat at udveksle oplysninger om og erfaringer med deres respektive tilsynsmæssige og lovgivningsmæssige rammer og at styrke samarbejdet med henblik på at forbedre regnskabs-, revisions-, tilsyns- og kontrolsystemerne for banker og forsikringsselskaber og andre dele af den finansielle sektor.

ARTIKEL 25

Beskatning

1. For at styrke og udvikle de økonomiske aktiviteter og samtidig tage højde for behovet for at udvikle passende reguleringsmæssige rammer anerkender og forpligter parterne sig til at gennemføre principperne for god forvaltning på skatteområdet, herunder gennemsigtighed, udveksling af oplysninger og forebyggelse af skadelig skattepraksis.

2. I overensstemmelse med deres respektive beføjelser arbejder parterne sammen, herunder via hensigtsmæssige internationale fora, for at forbedre det internationale samarbejde på skatteområdet og gøre det lettere at opkræve lovlige skatteindtægter, idet de overholder principperne for god forvaltning, jf. stk. 1.

ARTIKEL 26

Gennemsigtighed

Parterne anerkender vigtigheden af gennemsigtighed og rimelig behandling i forvaltningen af deres handelsrelaterede love og administrative bestemmelser som fastsat i artikel X i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel ("GATT 1994") og artikel III i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser ("GATS"), og med henblik herpå er de enige om at øge samarbejdet og udveksle oplysninger for at fremme kvaliteten af lovgivningen og resultaterne heraf samt principperne om god forvaltningsskik.

ARTIKEL 27

Råvarer

1. Parterne erkender, at en gennemsigtig, markedsbaseret tilgang er den bedste måde til at skabe et klima, der er gunstigt for investeringer i produktionen af og handlen med råvarer, og fremme en effektiv tildeling og brug af råvarer.

2. Parterne er under hensyn til deres respektive økonomiske politikker og mål og med henblik på at fremme samhandlen enige om at styrke samarbejdet om spørgsmål vedrørende råvarer for derved at styrke en regelbaseret global ramme for handel med råvarer og fremme gennemsigtigheden på de globale markeder for råvarer.

3. Emnerne for samarbejde kan bl.a. omfatte:

- a) spørgsmål om udbud og efterspørgsel, bilateral handel og investeringsspørgsmål samt spørgsmål af interesse, der vedrører international handel
- b) parternes respektive lovgivningsmæssige rammer, og
- c) bedste praksis i forbindelse med en bæredygtig udvikling af mineindustrien, herunder politiske retningslinjer for mineraler, fysisk planlægning og tilladelsesprocedurer.

4. Parterne samarbejder gennem en bilateral dialog eller inden for rammerne af relevante plurilaterale fora eller internationale institutioner.

ARTIKEL 28

Handel og bæredygtig udvikling

1. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at fremme udviklingen af international handel og investering på en måde, så det bidrager til målet om bæredygtig udvikling, og stræber efter at sikre, at dette mål nås på de relevante områder af deres økonomiske forbindelser.

2. Parterne anerkender hver parts ret til at fastsætte sine egne nationale miljø- og arbejdsmiljøbeskyttelsesniveauer og til at vedtage eller ændre sine egne relevante love og politikker i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til internationalt anerkendte standarder og aftaler.
3. Parterne anerkender også, at de bør undgå at fremme handel eller investeringer ved at sænke eller tilbyde at sænke beskyttelsesniveauerne i national miljø- eller arbejdsmarkedslovgivning.
4. Parterne udveksler oplysninger og deler erfaringer om deres indsats for at fremme sammenhængen og gensidigt understøttende forhold mellem handelsmæssige, sociale og miljømæssige mål, herunder de aspekter, der er omhandlet i afsnit VIII, og styrker dialogen og samarbejdet om de spørgsmål vedrørende bæredygtig udvikling, der kan opstå i forbindelse med handelsforbindelserne.

ARTIKEL 29

Virksomhedssamarbejde

1. Parterne fremmer stærkere forbindelser mellem virksomheder og forøger forbindelser mellem offentlige myndigheder og virksomheder gennem gensidige besøg og aktiviteter med deltagelse af virksomheder, herunder i forbindelse med ASEM.
2. Dette samarbejde har navnlig til formål at forbedre små og mellemstore virksomheders ("SMV'ers") konkurrenceevne. Samarbejdet kan bl.a. omfatte:
 - a) stimulering af teknologioverførsler

- b) udveksling af god praksis, hvad angår adgangen til finansiering
 - c) fremme af virksomhedernes sociale ansvar og ansvarlighed, og
 - d) udvikling af det eksisterende samarbejde om standarder og overensstemmelsesvurdering.
3. Parterne er enige om at fremme og udvikle dialogen og samarbejdet mellem deres kompetente myndigheder til fremme af handel og investeringer.

ARTIKEL 30

Civilsamfundet

Parterne fremmer dialogen mellem statslige og ikkestatslige organisationer såsom fagforeninger, arbejdsgivere, erhvervsorganisationer samt handels- og industrikamre med henblik på at fremme handlen og investeringerne på områder af fælles interesse.

ARTIKEL 31

Turisme

Parterne anerkender værdien af turisme, når det drejer sig om at øge den gensidige forståelse og værdsættelse mellem befolkningerne i Unionen og Australien og de økonomiske fordele af øget turisme, og parterne er på den baggrund enige om at samarbejde med henblik på at øge turismen i begge retninger mellem Unionen og Australien.

AFSNIT V

SAMARBEJDE OM RETFÆRDIGHED, FRIHED OG SIKKERHED

ARTIKEL 32

Retligt samarbejde

1. Parterne anerkender betydningen af samarbejdet om international privatret og det retlige samarbejde på det civil- og handelsretlige område til støtte for et klima, der fremmer international handel og investeringer samt personers mobilitet. Parterne er enige om at styrke deres samarbejde, herunder gennem forhandling om og ratificering og gennemførelse af internationale aftaler såsom dem, der er vedtaget inden for rammerne af Haagerkonferencen om International Privatret.
2. Parterne er enige om at lette og tilskynde til brug af voldgift til bilæggelse af civilretlige og private handelsretlige tvister, når det er hensigtsmæssigt, i henhold til gældende internationale instrumenter.
3. Hvad angår retligt samarbejde i strafferetlige spørgsmål, tilstræber parterne at styrke samarbejdet om gensidig retlig bistand på grundlag af relevante internationale instrumenter. Dette kan, når det er hensigtsmæssigt, omfatte tiltrædelse og gennemførelse af relevante FN-instrumenter. Det kan også, når det er hensigtsmæssigt, omfatte støtte til Europarådets relevante instrumenter og samarbejde mellem relevante australske myndigheder og Eurojust.

ARTIKEL 33

Samarbejde om retshåndhævelse

Parterne er enige om at indlede et samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder, agenturer og tjenester og om at bidrage til at afværge og bekæmpe trusler om grænseoverskridende kriminalitet, som berører begge parter. Dette samarbejde kan tage form af gensidig bistand i forbindelse med efterforskninger, udveksling af efterforskningsteknikker, fælles uddannelse af de retshåndhævende myndigheders personale og andre former for fælles aktiviteter og bistand, som parterne gensidigt måtte aftale.

ARTIKEL 34

Bekæmpelse af terrorisme, grænseoverskridende organiseret kriminalitet og korruption

1. Parterne er enige om at samarbejde om at forebygge og bekæmpe terrorisme, jf. artikel 9.
2. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af organiseret, økonomisk og finansiel kriminalitet, korruption, forfalskning og ulovlige transaktioner, ved til fulde at opfylde deres eksisterende gensidige internationale forpligtelser på dette område, herunder et effektivt samarbejde om beslaglæggelse af aktiver eller pengemidler, som er opnået gennem korruption.
3. I forbindelse med forebyggelse, opdagelse, efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger eller grov grænseoverskridende kriminalitet erkender parterne betydningen af aftalen mellem Den Europæiske Union og Australien om luftfartsselskabers behandling og overførsel af passagerliste(PNR)-oplysninger til de australske told- og grænsekontrolmyndigheder.

4. Parterne fremmer gennemførelsen af FN's konvention om grænseoverskridende organiseret kriminalitet og tillægsprotokollerne hertil, herunder fremme af et strengt og effektivt kontrolsystem.

5. Parterne fremmer også gennemførelsen af FN's konvention mod korruption, herunder fremme af strenge og effektive kontrolsystemer, idet de tager hensyn til principperne om gennemsigtighed og civilsamfundets deltagelse.

ARTIKEL 35

Bekæmpelse af ulovlige stoffer

1. Parterne samarbejder inden for deres respektive beføjelser og kompetence om at sikre en afbalanceret og integreret tilgang til mindskelse af ulovlige stoffers skadevirkninger for enkeltpersoner, familier og samfund. Politikken og indsatsen på narkotikaområdet skal rettes mod at styrke strukturerne til bekæmpelse af ulovlige stoffer, mindske udbuddet af, ulovlig handel med og efterspørgslen efter ulovlige stoffer, afhjælpe de sundhedsmæssige og sociale konsekvenser af stofmisbrug, fremme narkotikaafvænnning samt sikre det fortsatte samarbejde om mere effektivt at bekæmpe omdirigeringen af kemiske prækursorer, der anvendes til ulovlig fremstilling af narkotika og psykotrope stoffer.

2. Parterne samarbejder med henblik på at optræve grænseoverskridende kriminelle net, der er involveret i narkotikahandel, bl.a. gennem udveksling af oplysninger og efterretninger, uddannelse eller udveksling af bedste praksis, herunder særlige efterforskningsmetoder. Der skal gøres en særlig indsats for at bekæmpe kriminelles indtrængen i den lovlige økonomi.

3. Parterne samarbejder om at håndtere problemet med nye psykoaktive stoffer, herunder gennem udveksling af oplysninger og efterretninger, når det er relevant.

ARTIKEL 36

Bekæmpelse af IT-kriminalitet

1. Parterne styrker deres samarbejde om inden for rammerne af deres ansvarsområder at forebygge og bekæmpe højteknologisk kriminalitet, IT-kriminalitet og elektronisk kriminalitet og spredning af ulovligt indhold, herunder terrorindhold, via internettet ved at udveksle oplysninger og praktiske erfaringer i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og deres internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

2. Parterne udveksler oplysninger om uddannelse af efterforskere af IT-kriminalitet, efterforskning af IT-kriminalitet og digital efterforskningsteknik.

3. Parterne fremmer Budapestkonventionen om IT-kriminalitet som den globale standard til bekæmpelse af IT-kriminalitet på alle hensigtsmæssige niveauer.

ARTIKEL 37

Bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

1. Parterne bekræfter behovet for at samarbejde om at forhindre, at deres finansielle systemer bruges til at hvidvaske indtægter fra enhver kriminel aktivitet, herunder ulovlig handel med stoffer og korrupsion, og om at bekæmpe finansiering af terrorisme. Dette samarbejde omfatter også inddrivelse af aktiver eller midler, som stammer fra kriminelle aktiviteter.
2. Parterne udveksler relevante oplysninger inden for rammerne af deres respektive lovgivninger og gennemfører passende foranstaltninger for at bekæmpe hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme i overensstemmelse med de standarder, der er vedtaget af relevante internationale organer på dette område som f.eks. Den Finansielle Aktionsgruppe (FATF).

ARTIKEL 38

Migration og asyl

1. Parterne er enige om at intensivere dialogen og samarbejdet om spørgsmål vedrørende migration, asyl, deltagelse og mangfoldighed.
2. Samarbejdet kan omfatte udveksling af oplysninger om strategier vedrørende ulovlig indvandring, menneskesmugling, menneskehandel, asyl, migranternes deltagelse i samfundet og økonomien, grænseforvaltning, visa, biometri og dokumentsikkerhed.

3. Parterne er enige om at samarbejde om at forhindre og kontrollere ulovlig indvandring. Med henblik herpå:

- a) tager Australien uden yderligere formaliteter, der kan forårsage unødige forsinkelser, sine egne statsborgere tilbage, som ulovligt opholder sig på en medlemsstats område, på dennes anmodning
- b) tager hver medlemsstat uden yderligere formaliteter, der kan forårsage unødige forsinkelser, sine egne statsborgere tilbage, som ulovligt opholder sig på Australiens område, på dennes anmodning, og
- c) udsteder medlemsstaterne og Australien til dette formål passende identitetsdokumenter til deres statsborgere.

4. Parterne undersøger på en af parternes anmodning muligheden for at indgå en tilbagetagelsesaftale mellem Australien og Den Europæiske Union. Dette omfatter hensyntagen til passende ordninger for tilbagetagelse af tredjelandsstatsborgere og statsløse personer.

ARTIKEL 39

Konsulær beskyttelse

1. Australien accepterer, at enhver repræsenteret medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder kan yde konsulær beskyttelse¹ i Australien på andre medlemsstats vegne, som ikke har en tilgængelig fast repræsentation i Australien.
2. Unionen og medlemsstaterne accepterer, at Australiens diplomatiske og konsulære myndigheder kan yde konsulær beskyttelse på et tredjelandes vegne, og at tredjelande kan yde konsulær beskyttelse på Australiens vegne i Unionen de steder, hvor Australien eller det pågældende tredjeland ikke har en tilgængelig fast repræsentation.
3. Stk. 1 og 2 har til formål at fravige alle krav om meddelelse eller samtykke, som ellers måtte finde anvendelse.
4. Parterne er enige om at lette dialogen om konsulære anliggender mellem deres respektive kompetente myndigheder.

¹ Australien kan tilslutte sig brugen af begrebet "konsulær beskyttelse" i denne artikel i stedet for begrebet "konsulære opgaver", forudsat at førstnævnte dækker de opgaver, der henvises til i artikel 9 i Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, og at disse opgaver omfatter udstedelse af nødpass og/eller rejsedokumenter.

ARTIKEL 40

Beskyttelse af personoplysninger

1. Parterne er enige om at samarbejde med henblik på at sikre, at beskyttelsesniveauerne for personoplysninger er i overensstemmelse med de relevante internationale standarder, herunder OECD's retningslinjer for beskyttelse af privatlivets fred og af overførsel af personoplysninger på tværs af grænserne.
2. Samarbejdet om beskyttelse af personoplysninger kan bl.a. omfatte udveksling af oplysninger og ekspertise. Det kan også omfatte samarbejde mellem reguleringsmæssige sidestykker i organer såsom OECD's arbejdsgruppe vedrørende datasikkerhed og beskyttelse af privatlivets fred og det globale netværk til håndhævelse af beskyttelsen af privatlivet.

AFSNIT VI

SAMARBEJDE INDEN FOR FORSKNING, INNOVATION OG INFORMATIONSSAMFUNDET

ARTIKEL 41

Videnskab, forskning og innovation

1. Parterne er enige om at øge samarbejdet inden for videnskab, forskning og innovation til støtte for eller som supplement til aftalen om videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og Australien.

2. Det øgede samarbejde skal bl.a. have til formål:
- a) at imødegå vigtige fælles samfundsmæssige udfordringer for Australien og Unionen som gennemgået og vedtaget af Det Blandede Samarbejdsudvalg for Videnskab og Teknologi, der blev oprettet i henhold til artikel 5 i aftalen om videnskabeligt og teknologisk samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og Australien
 - b) at medtage en række innovationsaktører i den offentlige og den private sektor, herunder SMV'er, for at gøre det lettere at udnytte resultaterne af forskningssamarbejde og opnå handelsmæssige og/eller samfundsmæssige resultater til gavn for begge parter
 - c) yderligere at styrke mulighederne for, at forskere fra Australien og Unionen deltager i hinandens forsknings- og innovationsprogrammer, herunder gennem:
 - i) omfattende oplysninger om programmerne og mulighederne for at deltage
 - ii) rettidige oplysninger om nye strategiske prioriteter
 - iii) undersøgelse af mulighederne for at anvende og styrke samarbejdsmechanismer såsom "twinning" og fælles og koordinerede indkaldelser af forslag, og
 - d) undersøgelse af mulighederne for, at Australien og Unionen kan arbejde sammen om at iværksætte og deltage i et bredere regionalt og internationalt forsknings- og innovationssamarbejde.

3. Parterne fremmer i overensstemmelse med deres respektive love og administrative bestemmelser den private og den offentlige sektors og civilsamfundets deltagelse på deres eget område i aktiviteter for at øge samarbejdet.

4. Det øgede samarbejde skal fokusere på alle områder af den civile forskning og innovation, herunder, men ikke begrænset til:

- a) imødegåelse af de samfundsmæssige udfordringer på områder af fælles interesse og fremme af centrale støtteteknologier, herunder rumvidenskab
- b) forskningsinfrastruktur, herunder e-infrastruktur, og udvekslingen af oplysninger om forhold såsom adgang til samt forvaltning, finansiering og prioritering af forskningsinfrastrukturer, og
- c) styrkelse af forskeres mobilitet mellem Australien og Unionen.

ARTIKEL 42

Informationssamfundet

1. I erkendelse af at informations- og kommunikationsteknologierne er væsentlige elementer i det moderne liv og af vital betydning for den økonomiske og samfundsmæssige udvikling, er parterne enige om at udveksle synspunkter om deres respektive politikker på dette område.

2. Samarbejdet på dette område kan bl.a. fokusere på:
- a) udveksling af synspunkter om de forskellige aspekter af informationssamfundet, navnlig politikker for og regulering af elektronisk kommunikation, herunder forsyningspligtigheder, licensgivning og generelle tilladelser, beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger, digital forvaltning og offentlighed i forvaltningen, internetsikkerhed og tilsynsmyndighedernes uafhængighed og effektivitet
 - b) sammenkobling af og interoperabilitet for forskningsnet, IT-tjenester og infrastruktur og tjenester for videnskabelige data, herunder i en regional sammenhæng
 - c) standardisering, certificering og udbredelse af nye informations- og kommunikationsteknologier
 - d) sikkerheds-, tillids- og privatlivsmæssige aspekter af informations- og kommunikationsteknologier og -tjenester, herunder fremme af onlinesikkerhed, bekæmpelse af misbrug af informationsteknologi og alle former for elektroniske medier samt informationsudveksling, og
 - e) udveksling af synspunkter om foranstaltninger med henblik på at løse problemet med roamingomkostninger for international mobiltelefoni, herunder som en ikke-toldmæssig handelshindring.

AFSNIT VII

SAMARBEJDE INDEN FOR UDDANNELSE OG KULTUR

ARTIKEL 43

Uddannelse og unge

1. Parterne anerkender den afgørende betydning af uddannelse for at skabe kvalitetsjob og en bæredygtig vækst i videnbaserede økonomier og erkender, at de har en fælles interesse i at samarbejde om uddannelse og tilknyttede ungdomsspørgsmål.

2. I overensstemmelse med deres gensidige interesser og målene for deres uddannelsespolitik forpligter parterne sig til at fortsætte dialogen mellem Unionen og Australien om uddannelsespolitik og at støtte passende samarbejdstiltag inden for almen og faglig uddannelse og ungdom. Dette samarbejde vedrører alle uddannelsessektorer og kan bl.a. have form af:
 - a) enkeltpersoners mobilitet gennem fremme af udvekslingen af studerende, akademisk og administrativt personale i højere lærestudier, lærere og ungdomsarbejdere

 - b) fælles samarbejdsprojekter mellem uddannelsesinstitutioner i Unionen og Australien med henblik på at fremme udviklingen af læseplaner, fælles studieprogrammer og grader samt mobilitet for lærere og studerende

- c) institutionelt samarbejde, forbindelser og partnerskaber med henblik på at fremme udvekslingen af erfaringer og viden samt effektive forbindelser mellem uddannelse, forskning og innovation, og
- d) støtte til politisk reform gennem dialog, undersøgelser, konferencer, seminarer, arbejdsgrupper, benchmarking og udveksling af oplysninger og god praksis, navnlig i lyset af Bologna- og Københavnprocesserne, og Unionens gennemsigthedsværktøjer.

ARTIKEL 44

Kulturelt og audiovisuelt samarbejde samt samarbejde mellem medier

1. Parterne er enige om at fremme et tættere samarbejde i den kulturelle og kreative sektor for bl.a. at øge den gensidige forståelse af og viden om deres respektive kulturer.
2. Parterne bestræber sig på at tage passende skridt til at fremme kulturelle udvekslinger og gennemføre fælles initiativer på forskellige felter af kulturlivet ved brug af de tilgængelige samarbejdsinstrumenter og -rammer.
3. Parterne bestræber sig på at fremme mobiliteten for kulturarbejdere og kunstværker mellem Australien og Unionen og dens medlemsstater.
4. Parterne fremmer den interkulturelle dialog mellem civilsamfundsorganisationer og enkeltpersoner fra begge parter.

5. Parterne er enige om at samarbejde, navnlig gennem politisk dialog, i internationale fora, navnlig De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (UNESCO), for at forfølge fælles mål og fremme kulturel mangfoldighed, herunder ved at gennemføre UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.

6. Parterne tilskynder til, støtter og letter udvekslinger, samarbejde og dialog mellem institutioner og aktører inden for den audiovisuelle sektor og mediesektoren.

7. Parterne er enige om at støtte det kulturelle samarbejde inden for rammerne af ASEM, navnlig gennem Asien-Europa-Fondens ("ASEF's") aktiviteter.

AFSNIT VIII

SAMARBEJDE INDEN FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING, ENERGI OG TRANSPORT

ARTIKEL 45

Miljø og naturressourcer

1. Parterne er enige om behovet for at beskytte, bevare og forvalte naturressourcerne og den biologiske mangfoldighed på en bæredygtig måde som grundlag for nuværende og fremtidige generationers udvikling.

2. Parterne styrker deres samarbejde om beskyttelse af miljøet og medtagelse af miljømæssige overvejelser i alle samarbejdssektorer, herunder i en international og regional sammenhæng, navnlig hvad angår:

- a) at opretholde en dialog på højt plan om miljøspørgsmål
- b) at deltage i og gennemføre multilaterale miljøaftaler og, når det er relevant, finde fælles fodslag mellem parterne om miljøspørgsmål, herunder gennem engagement i multilaterale fora
- c) at fremme adgangen til og en bæredygtig brug af genetiske ressourcer i overensstemmelse med national lovgivning og de internationale traktater på dette område, som parterne har ratificeret eller tiltrådt, og
- d) at fremme udveksling af oplysninger, teknisk ekspertise og miljøpraksis på områder såsom:
 - i) gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivning
 - ii) ressourceeffektivitet og bæredygtig produktion og forbrug
 - iii) bevarelse og bæredygtig brug af biodiversitet

- iv) forvaltning af kemikalier og affald

- v) vandpolitik, og

- vi) bevarelse af kyst- og havmiljøet samt bekæmpelse af forurening og forringelse af kyst- og havmiljøet.

ARTIKEL 46

Klimaændringer

1. Parterne anerkender den fælles globale trussel i form af klimaændringer og alle landes behov for at iværksætte tiltag for at reducere emissionerne og stabilisere atmosfærens koncentrationer af drivhusgasser på et niveau, som kan forhindre farlige antropogene forstyrrelser af klimasystemet. Parterne styrker samarbejdet på dette område inden for rammerne af deres respektive kompetencer og uden at det berører drøftelserne i andre fora såsom FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC). Et sådant samarbejde har til formål, men er ikke begrænset til:

- a) bekæmpelse af klimaændringer med det overordnede mål at stabilisere koncentrationerne af drivhusgasser i atmosfæren, idet der tages hensyn til de nyeste videnskabelige oplysninger og behovet for at gå over til lavemissionsøkonomier, samtidig med at den bæredygtige økonomiske vækst fortsættes ved hjælp af på nationalt plan hensigtsmæssige tiltag for at modvirke klimaændringerne og tilpasse sig dem

- b) udveksling af ekspertise og oplysninger om udformningen og gennemførelsen af samt udviklingen i deres respektive nationale politikker og strategier for at modvirke klimaændringerne, herunder markedsbaserede mekanismer, når det er relevant
- c) udveksling af ekspertise og oplysninger om finansieringsinstrumenter i den offentlige og den private sektor med henblik på klimatiltag
- d) samarbejde om forskning i samt udvikling, spredning, anvendelse og overførsel af lavemissionsteknologi for at modvirke drivhusgasemissionerne og arbejde for en effektiv ressourceanvendelse, samtidig med at den økonomiske vækst bevares
- e) udveksling af erfaringer, ekspertise og bedste praksis, hvad angår kontrol og analyse af virkningerne af drivhusgasser og udvikling af programmer til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer samt lavemissionsstrategier
- f) når det er relevant, støtte til udviklingslandes foranstaltninger til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer
- g) samarbejde om at nå solide og retligt bindende internationale klimaaftaler, der gælder for alle lande.

2. Med henblik herpå er parterne enige om at opretholde den regelmæssige dialog og det politiske, strategiske og tekniske samarbejde, både bilateralt og i relevante plurilaterale og multilaterale fora.

ARTIKEL 47

Civilbeskyttelse

Parterne anerkender behovet for at mindske virkningerne af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer. Parterne bekræfter deres fælles forpligtelse til at fremme foranstaltningerne for at forebygge, afhjælpe, være forberedt på, og reagere på katastrofer for derved at øge samfundets og infrastrukturenes modstandsdygtighed og, når det er hensigtsmæssigt, at samarbejde på bilateralt og multilateralt politisk plan for at gøre fremskridt hen imod disse mål.

ARTIKEL 48

Energi

Parterne anerkender energisektorens betydning og den rolle, et velfungerende energimarked har for at sikre en bæredygtig udvikling og økonomisk vækst, bidrager til at nå de internationalt aftalte udviklingsmål, samarbejder om at imødegå de globale miljø- og klimaudfordringer og bestræber sig på inden for rammerne af deres respektive kompetencer at øge samarbejdet på dette område for at:

- a) udforme politikker for at øge energiforsynings sikkerheden
- b) fremme global energihandel og globale energiinvesteringer

- c) forbedre konkurrenceevnen
- d) forbedre den måde, hvorpå de globale energimarkeder fungerer
- e) udveksle oplysninger og politiske erfaringer via eksisterende multilaterale energifora
- f) fremme udviklingen og anvendelsen af forskellige rene, omkostningseffektive og bæredygtige energiteknologier, herunder vedvarende energi- og lavemissionsteknologier
- g) opnå en rationel energiudnyttelse med bidrag fra både udbuds- og efterspørgselssiden ved at fremme energieffektiviteten i energiproduktion, transport, distribution og slutanvendelse, og
- h) udveksle bedste praksis med hensyn til energiefterforskning og -produktion.

ARTIKEL 49

Transport

1. Parterne bestræber sig på at samarbejde på alle relevante områder inden for transportpolitik, herunder integreret transportpolitik, med henblik på at forbedre godstransporten og personbefordringen, fremme sikkerheden inden for sø- og luftfart, forbedre miljøbeskyttelsen og sikre mere effektive transportsystemer.

2. Samarbejdet mellem parterne på dette område sigter mod at fremme:
- a) udvekslingen af oplysninger om deres respektive transportpolitikker og -praksisser, herunder rettidig rådgivning i forbindelse med forslag til ændringer af de lovgivningsmæssige rammer, som påvirker deres respektive transportsektorer
 - b) styrkelse af luftfartsforbindelserne mellem Australien og Unionen, forbedring af markedsadgangen og investeringsmulighederne og udvidelse og uddybelse af det lovgivningsmæssige samarbejde om luftfartssikkerhed samt sikkerheden inden for og den økonomiske regulering af luftfartsindustrien med henblik på at fremme en lovgivningsmæssig konvergens og fjerne hindringer for at gøre forretninger samt samarbejde om lufttrafikstyring
 - c) dialog og samarbejde om at nå målene for ubegrænset adgang til de internationale maritime markeder og handel baseret på fair konkurrence på kommercielle vilkår
 - d) dialog og samarbejde om miljørelaterede transportspørgsmål
 - e) dialog og samarbejde for at opnå en gensidig anerkendelse af kørekort, og
 - f) samarbejde i internationale transportfora

ARTIKEL 50

Landbrug og udvikling af landdistrikter

1. Parterne er enige om at fremme samarbejdet om landbrug og udvikling af landdistrikter.
2. De områder, hvor det kunne overvejes at iværksætte samarbejdsaktiviteter, omfatter, men er ikke begrænset til, landbrugspolitik, politik for udvikling af landdistrikter, geografiske betegnelser, diversificering og omstrukturering af landbrugssektorer og bæredygtigt landbrug.

ARTIKEL 51

Bæredygtig skovforvaltning

Parterne er enige om på nationalt og internationalt plan at fremme samarbejdet om bæredygtig skovforvaltning og tilknyttede politikker og lovgivning, herunder foranstaltninger til at bekæmpe ulovlig skovhugst og tilknyttet handel samt fremme af god skovforvaltning.

ARTIKEL 52

Maritime anliggender og fiskeri

1. Parterne styrker dialogen og samarbejdet om spørgsmål af fælles interesse inden for fiskeri og maritime anliggender. Parterne sigter mod at fremme langsigtet bevarelse og bæredygtig forvaltning af levende havressourcer, udveksling af oplysninger gennem regionale fiskeriforvaltningsorganisationer ("RFFO'er") og -ordninger samt multilaterale fora såsom De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation ("FAO"), fremme bestræbelserne for at forebygge, afværge og standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri ("IUU-fiskeri"), gennemføre økosystembaseret forvaltning og fremme forskningssamarbejdet om bæredygtigheden af havområder og fiskeri.

2. Parterne samarbejder om:
 - a) at fremme udviklingen, gennemførelsen og overholdelsen af effektive foranstaltninger for at sikre den langsigtede bevarelse og en bæredygtig forvaltning af fiskeressourcerne inden for rammerne af RFFO'ers kompetence eller fiskeriforvaltningsordninger, hvori de er part

 - b) at sikre en multilateral forvaltning inden for de relevante RFFO'er af stærkt vandrende fiskearter i hele det område, hvori de vandrer

 - c) at fremme en integreret tilgang til maritime anliggender på internationalt plan, og

 - d) at gøre deres bedste for at lette medlemskab af RFFO'er, som det skønnes relevant, hvis en part er medlem og den anden part er samarbejdspartner

3. Parterne gennemfører regelmæssigt en dialog i kombination med andre møder på højtstående embedsmandsplan for at styrke dialogen og samarbejdet samt udveksle oplysninger og erfaringer med fiskeripolitik og maritime anliggender.

ARTIKEL 53

Beskæftigelse og arbejdsmarkedsanliggender

1. Parterne er enige om at styrke samarbejdet vedrørende beskæftigelse og arbejdsmarkedsanliggender, herunder i forbindelse med globalisering og demografiske ændringer. Der skal gøres en indsats for at fremme samarbejdet og udvekslingen af oplysninger og erfaringer vedrørende beskæftigelse og arbejdsmarkedsspørgsmål. Samarbejdsområderne kan omfatte udvekslinger vedrørende beskæftigelsespolitik, regional og social samhørighed, social integration, socialsikringsordninger, arbejdsmarkedsrelationer, udvikling af livslang læring, ungdomsbeskæftigelse, arbejdsmiljø, ikkeforskelsbehandling og lighed, herunder lighed mellem kønnene, samt virksomheders sociale ansvarlighed og anstændigt arbejde.
2. Parterne bekræfter behovet for at fremme fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde som nøglen til en bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse. I den forbindelse minder parterne om Den Internationale Arbejdsorganisations ("ILO's") erklæring om social retfærdighed for en fair globalisering.
3. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at overholde, fremme og anvende internationalt anerkendte arbejds- og socialstandarder som fastsat i ILO-erklæringen om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen.

4. Samarbejdsformerne kan bl.a. omfatte specifikke programmer, projekter og initiativer, som parterne måtte blive enige om, samt dialog om emner af fælles interesse på bilateralt og multilateralt plan.

ARTIKEL 54

Sundhed

Parterne er enige om at fremme det gensidige samarbejde og udvekslingen af oplysninger og politiske erfaringer på området sundhed og effektiv forvaltning af grænseoverskridende sundhedsproblemer.

AFSNIT IX

INSTITUTIONELLE RAMMER

ARTIKEL 55

Andre aftaler eller ordninger

1. Parterne kan supplere denne aftale ved at indgå specifikke aftaler eller ordninger på alle samarbejdsområder, der henhører under dens anvendelsesområde. Sådanne specifikke aftaler udgør en integreret del af de samlede bilaterale forbindelser i henhold til denne aftale.

2. Denne aftale påvirker eller berører ikke fortolkningen, gennemførelsen eller anvendelsen af andre aftaler mellem parterne. Ingen af denne aftales bestemmelser om bilæggelse af tvister erstatter eller berører på nogen måde bestemmelserne om bilæggelse af tvister i andre aftaler, som parterne har indgået.

3. Parterne erkender, at særligt hastende tilfælde, jf. artikel 57, stk. 7, også kan tjene som grundlag for suspendering eller opsigelse af andre aftaler mellem parterne. Under sådanne omstændigheder henholder parterne sig til bestemmelserne om bilæggelse af tvister samt suspendering og opsigelse i sådanne andre aftaler for at bilægge en sådan tvist.

ARTIKEL 56

Det blandede udvalg

1. Parterne opretter herved et blandet udvalg bestående af repræsentanter for hver part.
2. Der afholdes konsultationer i det blandede udvalg for at lette gennemførelsen af aftalen og fremme dens generelle mål samt for at bevare den overordnede sammenhæng i forbindelserne mellem Unionen og Australien.
3. Det blandede udvalg:
 - a) fremmer en effektiv gennemførelse af denne aftale

- b) overvåger udviklingen i de omfattende bilaterale forbindelser, herunder aftaler, mellem parterne
- c) anmoder, når det er hensigtsmæssigt, om oplysninger fra udvalg eller andre organer, som er oprettet i henhold til andre aftaler mellem parterne, og tager stilling til alle rapporter, de måtte fremsende
- d) udveksler synspunkter og fremsætter forslag om spørgsmål af fælles interesse, herunder fremtidige tiltag og disponible ressourcer til gennemførelse heraf
- e) fastsætter prioriteter og, når det er hensigtsmæssigt, de næste skridt eller tiltag i forbindelse med denne aftales formål
- f) søger egnede midler til at forhindre eventuelle problemer, som kan opstå på de områder, der er omfattet af aftalen
- g) bestræber sig på i overensstemmelse med artikel 57 at bilægge tvister, som denne aftales anvendelse eller fortolkning måtte give anledning til
- h) undersøger de oplysninger, en part fremlægger i overensstemmelse med artikel 57, og
- i) vedtager, når det er hensigtsmæssigt, beslutninger med henblik på at sætte specifikke aspekter af denne aftale i kraft.

4. Det blandede udvalg træffer beslutning ved konsensus. Det vedtager selv sin forretningsorden. Det kan nedsætte underudvalg og arbejdsgrupper, der skal tage sig af særlige spørgsmål.

5. Det blandede udvalg træder sammen en gang om året skiftevis i Unionen og Australien. På begæring af en af parterne afholder det blandede udvalg særlige møder. Det blandede udvalg ledes i fællesskab af de to parter. Det træder normalt sammen på højtstående embedsmandsplan, men kan også træde sammen på ministerplan. Det fælles udvalg kan også holde video- eller telefonmøder og udveksle oplysninger pr. e-mail.

ARTIKEL 57

Retningslinjer for gennemførelsen af aftalen og bilæggelse af tvister

1. I den ånd af gensidig respekt og samarbejde, som kommer til udtryk i denne aftale, træffer parterne alle fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger for at opfylde deres forpligtelser i henhold til denne aftale.

2. Parterne er enige om på den enes anmodning hurtigst muligt at konsultere den anden part om eventuelle uenigheder, der måtte opstå i forbindelse med gennemførelsen af denne aftale. Hvis der imidlertid opstår divergerende opfattelser af, hvordan denne aftale skal anvendes eller fortolkes, kan hver af parterne indbringe sagen for det blandede udvalg. Parterne fremlægger alle de oplysninger, der kræves for, at det blandede udvalg kan foretage en grundig undersøgelse med henblik på rettidigt at bilægge tvisten i mindelighed.

3. I særligt hastende tilfælde henviser den ene part straks sagen til det blandede udvalg og fremlægger alle de oplysninger, der er nødvendige for, at det kan foretage en grundig undersøgelse af situationen med henblik på at finde en rettidig og gensidig acceptabel løsning. Hvis det blandede udvalg på højtstående embedsmandsplan ikke kan løse problemet inden for et tidsrum på op til 15 dage at regne fra det tidspunkt, hvor konsultationerne blev indledt, og senest 30 dage fra datoen for henvisningen af sagen til det blandede udvalg, skal sagen forelægges ministre med henblik på hasteovervejelser i yderligere 15 dage.

4. I det usandsynlige og uventede tilfælde, at der ikke kan findes en gensidigt acceptabel løsning 15 dage efter, at konsultationerne på ministerplan blev indledt, og senest 45 dage fra datoen for henvisningen af sagen til det blandede udvalg, kan hver af parterne beslutte at træffe passende foranstaltninger vedrørende denne aftale, herunder suspendering af dens bestemmelser eller opsigelse af aftalen. Parterne erkender, at en særligt hastende sag også kan tjene som grundlag for at træffe passende foranstaltninger uden for rammerne af denne aftale, jf. parternes rettigheder og forpligtelser i medfør af andre aftaler mellem parterne eller almindelig folkeret. I Unionen skal beslutningen om at suspendere aftalen vedtages med enstemmighed. I Australien skal beslutningen om at suspendere aftalen træffes af Australiens regering i overensstemmelse med Australiens love og administrative bestemmelser.

5. Parterne er enige om, at alle beslutninger om at træffe passende foranstaltninger, jf. stk. 4, skal begrundes behørigt. Beslutningen skal straks meddeles den anden part skriftligt. Parterne er enige om, at sådanne foranstaltninger skal stå i et rimeligt forhold til og være i overensstemmelse med artikel 55, stk. 2, samt de generelle principper i folkeretten.

6. Hvis der i henhold til stk. 4 træffes foranstaltninger, skal de ophæves, så snart årsagen til, at de blev truffet, ikke længere består. Den part, der gør bestemmelserne i stk. 4 gældende, holder udviklingen i den situation, som gav anledning til beslutningen, under stadigt opsyn og ophører med at gøre disse bestemmelser gældende, så snart situationen taler derfor.

7. Med henblik på en korrekt fortolkning og praktisk anvendelse af denne aftale er parterne enige om, at der ved begrebet "særligt hastende tilfælde" forstås den ene parts særligt grove og væsentlige tilsidesættelse af de forpligtelser, der er omhandlet i denne aftales artikel 2, stk. 2, og artikel 6, stk. 2, hvilket fører til en situation, der kræver en øjeblikkelig reaktion fra den anden part. Parterne finder, at en særligt grov og væsentlig tilsidesættelse af artikel 2, stk. 2, eller artikel 6, stk. 2, skal være af en sådan ekstraordinær art, at den truer den internationale fred og sikkerhed.

8. I de tilfælde, hvor en situation i et tredjeland kan anses for at have samme grovhed og være af samme art som en særligt hastende sag, bestræber parterne sig på at gennemføre hastekonsultationer på en af parternes anmodning med henblik på at udveksle synspunkter om situationen og overveje mulige reaktioner.

AFSNIT X

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 58

Definitioner

I denne aftale forstås ved "parterne" på den ene side Unionen eller dens medlemsstater eller Unionen og dens medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser og på den anden side Australien.

ARTIKEL 59

Finansielt samarbejde

1. Parterne samarbejder ved gennemførelsen af hjælpeprogrammer i forbindelse med deres politikker for udviklingssamarbejde om at forebygge og bekæmpe uregelmæssigheder, svig, korruption og alle andre ulovlige aktiviteter til skade for parternes finansielle interesser.
2. Med henblik herpå udveksler Unionens og Australiens kompetente myndigheder oplysninger, herunder personoplysninger, i overensstemmelse med deres respektive gældende lovgivning og gennemfører på den ene parts anmodning konsultationer.

3. Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig og de kompetente australske myndigheder kan enes om yderligere samarbejde på området bekæmpelse af svig, herunder indgåelse af operationelle ordninger.

ARTIKEL 60

Videregivelse af oplysninger

1. Parterne yder passende beskyttelse af de oplysninger, de udveksler inden for rammerne af denne aftale, i overensstemmelse med offentlighedens interesse i at få adgang til disse oplysninger.
2. Intet i denne aftale skal forstås således, at det kræver, at parterne udveksler oplysninger eller giver aktindsigt i udvekslede oplysninger, hvis videreformidlingen heraf:
 - a) kan skade:
 - i) den offentlige sikkerhed
 - ii) forhold, der vedrører efterretningstjenesten, forsvaret eller militæret
 - iii) internationale forbindelser
 - iv) finanspolitikken eller den monetære eller økonomiske politik

v) privatlivets fred, eller

vi) legitime kommercielle eller forretningsmæssige interesser, eller

b) på anden måde er i strid med offentlighedens interesser.

3. Hvis oplysninger af den art, der er omhandlet i denne artikel, udveksles, må den modtagende part kun frigive eller videreformidle sådanne oplysninger med den anden parts samtykke, eller hvis det er nødvendigt for at opfylde sine retlige forpligtelser.

4. Intet i denne aftale har til formål at fravige parternes rettigheder eller forpligtelser i medfør af bilaterale aftaler eller ordninger vedrørende klassificerede oplysninger, der er udvekslet mellem parterne.

ARTIKEL 61

Ikrafttræden, midlertidig anvendelse, varighed og opsigelse

1. Denne aftale træder i kraft 30 dage efter den dato, på hvilken parterne har givet hinanden meddelelse om afslutningen af deres respektive retlige procedurer, der er nødvendige i så henseende.

2. Uanset stk. 1 kan Australien og Unionen ved gensidig aftale midlertidigt anvende bestemte bestemmelser i denne aftale, indtil den træder i kraft. Den midlertidige anvendelse af aftalen træder i kraft 30 dage efter den dato, på hvilken Australien og Unionen har givet hinanden meddelelse om afslutningen af deres respektive retlige procedurer, der er nødvendige i så henseende.

3. Denne aftale indgås for et ubestemt tidsrum. Hver part kan skriftligt meddele den anden part, at den agter at opsiges aftalen. Opsigelsen får virkning seks måneder efter meddelelsen.

ARTIKEL 62

Underretning

Meddelelser i medfør af artikel 61 foretages til henholdsvis Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og Australiens udenrigs- og handelsministerium eller organisationer, som er trådt i stedet for disse.

ARTIKEL 63

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder dels for de områder, hvor traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde finder anvendelse, og på de betingelser, der er fastlagt i disse traktater, dels for Australiens område.

ARTIKEL 64

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.